

ผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางตรงร่วมกับเทคนิค STAD ต่อผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนรายวิชาหน้าที่พลเมือง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
The Effects of Using a Direct Learning Model Combined with the STAD
Technique on the Academic Achievement in Civics of Fifth-grade
Students.

ธนวรรธน์ อุ่ณนุช¹, ยลดา เพชรวารินทร์^{2*} และ แมน เชื้อบางแก้ว³
Thanawat Unnut¹, Yonlada Phetwarin^{2*} and Man Chuabangkaew³

^{1,2}นักศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยตาปี

^{1,2}Student, Graduate Diploma Program in Teaching Profession, Faculty of Liberal Arts, Tapee University

³อาจารย์ประจำหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยตาปี

³Lecturer, Graduate Diploma Program in Teaching Profession, Faculty of Liberal Arts, Tapee University

*Corresponding email: Lookpadyonlada@gmail.com

Received: February.21, 2026 ; Revised: May.25, 2026 ; Accepted: June.9, 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาหน้าที่พลเมือง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางตรงร่วมกับเทคนิค STAD และ 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางตรงร่วมกับเทคนิค STAD กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 โรงเรียนเซนต์โยเซฟเกาะสมุย อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 31 คน โดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาหน้าที่พลเมือง และ 3) ความพึงพอใจของนักเรียนต่อแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาหน้าที่พลเมืองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางตรงร่วมกับเทคนิค STAD หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ความพึงพอใจของนักเรียนในการเรียนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางตรงร่วมกับเทคนิค STAD โดยภาพรวมมีเกณฑ์การประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.62 ($\bar{X} = 4.62$)

คำสำคัญ: รายวิชาหน้าที่พลเมือง, รูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางตรง, เทคนิค STAD

ABSTRACT

This research aimed to 1) compare the academic achievement in Civics of fifth-grade students before and after learning using the direct instruction model combined with the STAD technique, and 2) study the students' satisfaction with the direct instruction model combined with the STAD technique. The sample group used in this research consisted of 31 students from Grade 5/1 at St. Joseph School, Koh Samui District, Surat Thani Province, during the first semester of the 2025 academic year, selected using cluster random sampling. The research tools used were developed by the researchers and consisted of: 1) a lesson plan based on the model; 2) an achievement test in the subject of Civic Education; and 3) student satisfaction with the lesson plan based on the model. The statistics used include the mean, standard deviation, and the t-test.

The research findings revealed that: 1) The academic achievement in Civics for 5th grade students using the direct learning model combined with the STAD technique was significantly higher after the intervention than before, at a statistical significance level of .05 and 2) The overall satisfaction of students with learning using the direct learning model combined with the STAD technique was at the highest level, with a mean of 4.62 ($\bar{X} = 4.62$).

Keywords: Civics subject, Direct learning model, STAD technique

บทนำ

การพัฒนาเยาวชนสู่ความเป็นพลเมืองเป็นความปรารถนาของทุกประเทศ สำหรับประเทศไทย การพัฒนาคนเป็นเป้าหมายสำคัญที่ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนในแผนพัฒนาชาติที่จะสร้างสังคมให้ประชาชนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขด้วยความเสมอภาคและมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคโลกาภิวัตน์โดยเน้นการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยให้มีคุณธรรม มีความรอบรู้ มีความพร้อมทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และศีลธรรม ให้ทันกับกระแสการเปลี่ยนแปลงนำไปสู่สังคมมีฐานความรู้ที่มั่นคง ซึ่งแนวทางพัฒนาคนดังกล่าวเริ่มที่การเตรียมเด็กและเยาวชนให้มีฐานจิตใจที่ดีงาม มีจิตสาธารณะ พร้อมทั้งมีสมรรถนะ ทักษะ และความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิตที่จะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศในปัจจุบันและอนาคต เช่นเดียวกับกระทรวงศึกษาธิการ (2553: 5) กล่าวถึง หลักสูตรการศึกษาควรมุ่งพัฒนาเยาวชนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติ ให้เป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ในด้านร่างกาย จิตใจ ความรู้ และคุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในสถาบันพระมหากษัตริย์ตามการปกครองของระบอบประชาธิปไตย นอกจากนี้ยังต้องมีความรู้ มีทักษะขั้นพื้นฐาน มีเจตคติที่ดีในการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และในระบบการศึกษาตลอดชีวิต

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสำคัญในฐานะที่เป็นกรอบแนวทางของการพัฒนาผู้เรียนในด้านความรู้ ทักษะ คุณธรรม และมีคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการเป็นพลเมืองที่ดีทั้งในระดับชาติและระดับสากล โดยทำหน้าที่เป็นแผนที่นำทางสำหรับทั้งผู้สอนและผู้เรียนในการศึกษานั้นมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีประสบการณ์ในการดำรงชีวิต มีการปรับตัว มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่น ผ่านสารศาสนา หน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และภูมิศาสตร์ เน้นสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ คุณธรรมจริยธรรม และการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อเป็นพลเมืองที่ดีและมีทักษะ

ในการประกอบอาชีพ การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดมีความสำคัญมาก ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาตนเองโดยการสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศ เพื่อเป็นองค์ประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560: 104) ที่กล่าวถึงการผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรม เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ มุ่งเน้นการปฏิรูปการศึกษาสู่ “หลักสูตรฐานสมรรถนะ” (Competency-based) ที่ยืดหยุ่น ตรงใจผู้เรียน และสอดคล้องกับความต้องการจริงของภาคการผลิต/บริการ (Demand-Driven) เพื่อสร้างกำลังคนสมรรถนะสูง (High Performance) ที่เชี่ยวชาญ เทคโนโลยี และยกระดับเศรษฐกิจประเทศ

ปัญหาและความท้าทายที่เกิดจากระบบการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560: 69-71) ได้ศึกษาคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมพื้นฐาน (O-NET) พบว่า มีค่าเฉลี่ยต่ำในทุกกลุ่มสาระ และผลคะแนนจากการทดสอบโครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA) อยู่ในระดับต่ำกว่าอีกหลายประเทศที่มีระดับการพัฒนาใกล้เคียงกัน และนอกจากนี้ยังมีปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม และไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต และการมีจิตสาธารณะ ในปัจจุบันรูปแบบการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เป็นกระแสเข้าสู่ประเทศไทยในสังคมที่เป็นยุคดิจิทัล เป็นผลให้สังคมไทยมีค่านิยมเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว คนไทยบางส่วนขาดความสามารถในการเลือกรับและปรับสภาพในการนำเทคโนโลยีมาดำเนินการใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นผลให้วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตแบบดั้งเดิมที่เป็นเอกลักษณ์ของคนไทยถูกกลืนโดยวิถีชีวิตแบบใหม่ มีผลให้เกิดค่านิยมยึดตนเองเป็นหลักมากกว่าการคำนึงถึงสังคมส่วนรวม หลงใหลในความสนุกและความสบาย ง่ายต่อการเชื่อข่าวลือ ขาดความอดทน ขาดวินัย วัตถุนิยม ยอมรับคนที่มีฐานะมากกว่าคนดีมีคุณธรรม มีการลอกเลียนแบบวัฒนธรรมต่างชาติอย่างขาดการคัดกรอง ส่งผลให้ค่านิยมไทยดั้งเดิมลดคุณค่าลงและเกิดพฤติกรรมไม่เหมาะสม จึงจำเป็นต้องเร่งสร้างรากฐานค่านิยมที่สอดคล้องกับบรรทัดฐานสังคมไทย ควบคู่กับการพัฒนาทักษะการเลือกรับวัฒนธรรมที่เหมาะสม เพื่อรักษาเอกลักษณ์และวิถีไทยให้คงอยู่อย่างยั่งยืนในยุคโลกาภิวัตน์ และโรงเรียนเซนต์โยเซฟเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระดับผลการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร้อยละ 75.85 ซึ่งมีคะแนนต่ำกว่าเกณฑ์ที่ทางโรงเรียนตั้งไว้ร้อยละ 80 (โรงเรียนเซนต์โยเซฟเกาะสมุย, 2568: 21) สอดคล้องกับปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาหน้าที่พลเมืองของโรงเรียนต่าง ๆ ดังเช่น จันทราภรณ์ คำแก้ว (2564: 3) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร้อยละ 68.48 ซึ่งมีคะแนนต่ำกว่าเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาที่โรงเรียนกำหนดไว้ เพทาย บำรุงศิลป์, สมร ทวีบุญ และ เจริญวิชัย สมพงษ์ธรรม (2566: 220) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในเกณฑ์ต่ำ โดยมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 66.34 ซึ่งอยู่ในระดับที่ไม่เป็นที่น่าพอใจ และ รัตติกาล เพียรเสมอ และทัชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณ (2567: 461) พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 2 หน้าที่พลเมืองวัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคมต่ำกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนดไว้ ร้อยละ 80

การแก้ปัญหาดังกล่าวทำได้โดยปรับปรุงออกแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้มีประสิทธิภาพสูง ด้วยการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียน ลงมือปฏิบัติจริง ร่วมมือกันทำงาน (Collaboration) และพัฒนาทักษะการคิด ผสมผสานกับการประเมินผลตามสภาพจริง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง และนำไปประยุกต์ใช้ได้ รูปแบบการจัดการเรียนรู้มีหลากหลายรูปแบบ เช่น การบรรยาย การอภิปราย การเรียนรู้แบบร่วมมือ การจัดการเรียนรู้ทางตรง การเรียนรู้ผ่านเกม และการเรียนรู้แบบโครงงาน นอกจากนี้ยังมีการจัดกิจกรรม

ที่หลากหลาย เช่น การแสดงบทบาทสมมติ และการแลกเปลี่ยนความคิด เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับรูปแบบที่ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ คือรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางตรง ซึ่งทีศนา แคมมณี (2567: 256-257) ได้กล่าวถึง รูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางตรงมีกระบวนการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ชี้นำ 2) ชี้นำเสนอบทเรียน 3) ชี้นำฝึกปฏิบัติตามแบบ 4) ชี้นำฝึกปฏิบัติภายใต้การกำกับของผู้ชี้แนะ และ 5) การฝึกปฏิบัติอย่างอิสระ สำหรับเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน เช่น เทคนิค STAD และการจัดการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยใช้เทคนิคต่าง ๆ เช่น การอภิปรายกลุ่มย่อย และการลงมือปฏิบัติจริง รวมถึงการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและหลากหลายตามศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน เช่น การให้คำแนะนำเป็นรายบุคคล และการใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย และเทคนิคการจัดการเรียนรู้ ที่ผู้วิจัยสนใจที่จะใช้ในการจัดการเรียนรู้คือเทคนิค STAD ซึ่งสุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2552: 171) ได้กล่าวถึงไว้ 4 ขั้นตอนสำคัญ คือ 1) การเสนอเนื้อหา 2) การทำงานเป็นทีมหรือกลุ่ม 3) การทดสอบย่อย และ 4) คะแนนพัฒนาการของผู้เรียน และได้บูรณาการรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางตรงร่วมกับเทคนิค STAD เพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยในการบูรณาการการจัดการเรียนรู้รูปแบบต่าง ๆ ร่วมกับเทคนิค STAD ในการส่งเสริมให้นักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นและมีความพึงพอใจในการเรียนตามกระบวนการจัดการเรียนรู้ (จริยาภรณ์ จงญาติ, 2561: 87; พยอม เชิดชู, 2562: 152; อรรถพล ปลัดพรหม, 2562: 68; อุษา มูลแก้ว, 2564: 57; กิตติพงษ์ แสนรัก, 2565: 81; วรกานต์ อาจหาญ, 2566: 71-72) จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการศึกษาค้นคว้าการขึ้นมาสามารถส่งเสริมผลการเรียนของผู้เรียนได้ การจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน จะช่วยให้ผู้เรียนมีความสุข เกิดแรงจูงใจและรักการเรียนรู้ พัฒนาศักยภาพได้เต็มตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ทั้งด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดี โดยผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง คิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ได้อย่างยั่งยืน สอดคล้องกับแนวคิดของ Slavin (1995: 5-7) กล่าวว่า ในการเรียนรู้แบบร่วมมือว่าเป็นการที่นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเพื่อเป้าหมายเดียวกัน โดยสมาชิกทุกคนมีความรับผิดชอบทั้งต่อการเรียนรู้ของตนเองและเพื่อนร่วมทีม ความสำเร็จของทีมจะเกิดขึ้นได้เมื่อทุกคนเรียนรู้วัตถุประสงค์ที่สอนร่วมกัน โดยเน้นแรงจูงใจและการช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยกัน และทฤษฎีการเชื่อมโยงของ Thorndike (Schunk, 2012: 74) ในกฎแห่งผล (Law of Effect) กล่าวว่า หากผู้เรียนได้รับความพอใจจากการเรียนรู้ จะเกิดความอยากรู้อยากเห็นและนำไปสู่ความสำเร็จ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้ผู้วิจัยมีแนวคิดในการทำวิจัย เรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาหน้าที่พลเมืองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางตรงร่วมกับเทคนิค STAD เพื่อศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาหน้าที่พลเมืองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางตรงร่วมกับเทคนิค STAD และความพึงพอใจของนักเรียนในการเรียนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางตรงร่วมกับเทคนิค STAD

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาหน้าที่พลเมือง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการเรียนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางตรงร่วมกับเทคนิค STAD
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนในการเรียนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางตรงร่วมกับเทคนิค STAD

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาหน้าที่พลเมืองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางตรงร่วมกับเทคนิค STAD หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. ความพึงพอใจของนักเรียนในการเรียนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางตรงร่วมกับเทคนิค STAD อยู่ในระดับมาก

วิธีดำเนินการวิจัย

การเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรของการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 โรงเรียนเซนต์โยเซฟเกาะสมุย อำเภอกะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ทั้งหมด 3 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 110 คน (ป.5/1 จำนวน 31 คน ป.5/2 จำนวน 33 คน และป.5/3 จำนวน 46 คน)
2. กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 โรงเรียนเซนต์โยเซฟเกาะสมุย อำเภอกะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 31 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) (ไพศาล วรคำ, 2565: 96) การเลือกนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มาเป็นกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากเป็นช่วงการศึกษาที่อยู่ในระดับประถมศึกษาตอนปลาย (ป.4-6) หรือช่วงชั้นที่ 2 ของการศึกษาภาคบังคับ ผู้เรียนจะมีอายุประมาณ 10-11 ปี เป็นวัยที่เน้นการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการคิดวิเคราะห์ นิสัยการเรียนรู้ด้วยตนเอง และเตรียมความพร้อมทางวิชาการที่ซับซ้อนขึ้นก่อนเข้าสู่ระดับมัธยมศึกษา

การบูรณาการรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางตรงร่วมกับเทคนิค STAD

1. ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเพื่อบูรณาการรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางตรงร่วมกับเทคนิค STAD ได้แก่ แนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ แนวคิด/หลักการที่สนับสนุนรูปแบบการจัดการเรียนรู้ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางตรง การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มากำหนดเป็นองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางตรงร่วมกับเทคนิค STAD
2. จัดทำการบูรณาการรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางตรงร่วมกับเทคนิค STAD ตามองค์ประกอบทั้ง 4 องค์ประกอบ ที่กำหนดไว้ คือ แนวคิด/หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ และผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนจากการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ
3. นำส่งเอกสารรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางตรงร่วมกับเทคนิค STAD ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน พิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของรูปแบบการจัดการเรียนรู้
4. นำผลจากการตรวจของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน จากแบบประเมินค่าความตรงเชิงเนื้อหาของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางตรงร่วมกับเทคนิค STAD ที่ผู้วิจัยบูรณาการขึ้นมา หาค่าความตรงเชิงเนื้อหาโดยยึดค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป (Rovinelli & Hambleton, 1976: 1-35; ไพศาล วรคำ, 2565: 269) ผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ความตรงเชิงเนื้อหาของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางตรงร่วมกับเทคนิค STAD มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.0
5. ใช้ผลการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาพิจารณาแก้ไขปรับปรุง ได้แก่ หลักการ/แนวคิดที่ไม่ชัดเจนได้ปรับแก้ไขชัดเจนขึ้น จากการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ทำให้ได้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางตรงร่วมกับเทคนิค STAD ฉบับสมบูรณ์ที่มีความพร้อมจะนำไปใช้ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ ต่อไป

ผลการบูรณาการรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางตรงร่วมกับเทคนิค STAD

ผลการบูรณาการรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางตรงร่วมกับเทคนิค STAD จากการพิจารณาโดยผู้เชี่ยวชาญด้วยแบบประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางตรงร่วมกับเทคนิค STAD ปรากฏว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางตรงร่วมกับเทคนิค STAD มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เฉลี่ย 1.00 อยู่ในระดับนำไปใช้ได้

ผลการบูรณาการรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางตรงร่วมกับเทคนิค STAD ได้รูปแบบที่มีองค์ประกอบในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ 1) แนวคิด/หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางตรงร่วมกับเทคนิค STAD 3) รูปแบบการจัดการเรียนรู้มี 5 ขั้นตอน คือ ขั้นนำ ขั้นนำเสนอทบทวน ขั้นฝึกปฏิบัติตามแบบ ขั้นฝึกปฏิบัติภายใต้การกำกับของผู้ชี้แนะ และขั้นการฝึกปฏิบัติอย่างอิสระ และ 4) ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนจากการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ ดังตารางที่ 1 และภาพที่ 1

แนวคิดของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางตรงร่วมกับเทคนิค STAD เป็นแนวคิดที่ผสมผสานการสอนเนื้อหาอย่างเป็นระบบโดยครูเข้ากับการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเป็นกลุ่มเล็กที่มีความสามารถต่างกัน ช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พัฒนาทักษะสังคม และสร้างความรับผิดชอบร่วมกันผ่านขั้นตอน นำเสนอข้อมูล ทำงานร่วมกันในกลุ่มย่อย ทดสอบย่อย ปรับปรุงคะแนนพัฒนาการ และยกย่องผลงานกลุ่ม

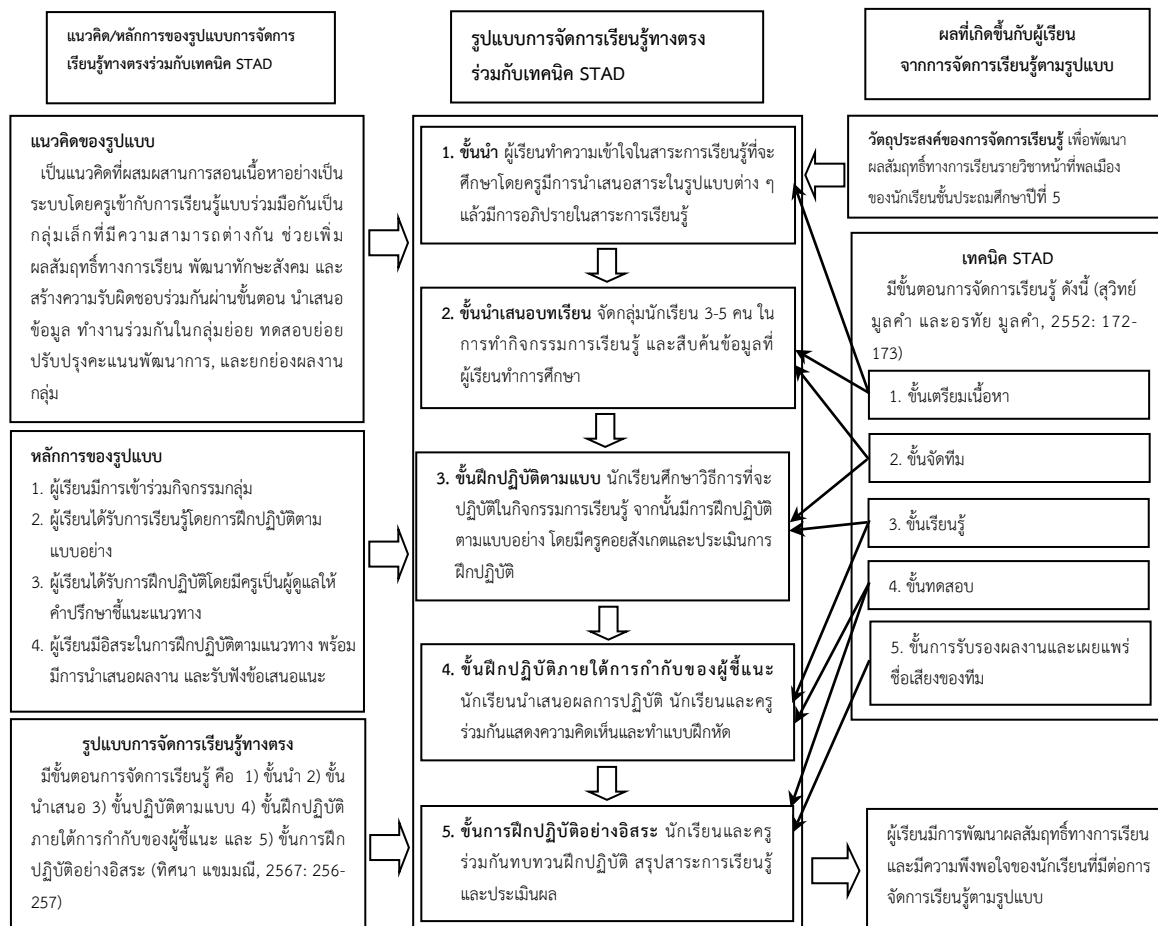
หลักการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางตรงร่วมกับเทคนิค STAD คือ 1) ผู้เรียนมีการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม 2) ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้โดยการฝึกปฏิบัติตามแบบอย่าง 3) ผู้เรียนได้รับการฝึกปฏิบัติโดยมีครูเป็นผู้ดูแลให้คำปรึกษาชี้แนะแนวทาง และ 4) ผู้เรียนมีอิสระในการฝึกปฏิบัติตามแนวทางพร้อมมีการนำเสนอผลงาน และรับฟังข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาน้ำที่พลเมืองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ตารางที่ 1 การจัดการเรียนรู้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางตรงร่วมกับเทคนิค STAD

รูปแบบการจัดการเรียนรู้	การจัดการเรียนรู้
1. ขั้นนำ นักเรียนทำความเข้าใจในสาระการเรียนรู้ที่จะศึกษาโดยครูมีการนำเสนอสาระในรูปแบบต่าง ๆ แล้วมีการอภิปรายในสาระการเรียนรู้	1.1 การเสนอเนื้อหา มีการจัดบรรยากาศในการเรียนให้นักเรียนศึกษาสาระการเรียนรู้จากสื่อการสอน เช่น คลิปวิดีโอ เพาเวอร์พอยท์ เกี่ยวกับเรื่องราวสาระการเรียนรู้ที่จะศึกษา แล้วให้ผู้เรียนตั้งคำถาม 1.2 อภิปราย นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายในคำถามที่ตั้งขึ้นระหว่างครูและนักเรียน
2. ขั้นนำเสนอทบทวน จัดกลุ่มนักเรียน 3-5 คน ในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ และสืบค้นข้อมูลที่ผู้เรียนทำการศึกษา	2.1 จัดกลุ่ม ให้นักเรียนรวมกลุ่ม 3-5 แล้วให้สมาชิกวางแผนในการทำกิจกรรม จากนั้นดำเนินการตามกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลในการทำกิจกรรมนำไปสู่การสืบค้นเรื่องราวที่สงสัย 2.2 สืบค้น นักเรียนสืบค้นจากแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน เช่น ห้องสมุด หนังสือเรียน ห้องคอมพิวเตอร์ โดยมีครูให้คำแนะนำเมื่อนักเรียนพบปัญหา
3. ขั้นฝึกปฏิบัติตามแบบ นักเรียนศึกษาวิธีการที่จะปฏิบัติในกิจกรรมการเรียนรู้ จากนั้นมีการฝึกปฏิบัติตามแบบอย่าง โดยมีครูคอยสังเกตและประเมินการฝึกปฏิบัติ	3.1 ศึกษาวิธีการ นักเรียนเตรียมตัวในฝึกปฏิบัติตามแบบ โดยศึกษาจากวิดีโอและการสาธิตจากครู 3.2 ปฏิบัติตามแบบอย่าง นักเรียนฝึกปฏิบัติตามแบบอย่างที่ได้เรียนรู้จากวิดีโอ และการสาธิตของครู โดยร่วมกันแสดงบทบาทสมมติในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสาระการเรียนรู้ ครูทำหน้าที่สังเกตพฤติกรรมและประเมินผลการปฏิบัติตามแบบอย่างของนักเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด

รูปแบบการจัดการเรียนรู้	การจัดการเรียนรู้
4. ขั้นฝึกปฏิบัติภายใต้การกำกับของผู้ชี้แนะ นักเรียนนำเสนอผลการปฏิบัติ นักเรียนและครูร่วมกันแสดงความคิดเห็นและทำแบบฝึกหัด	4.1 นำเสนอ นักเรียนนำเสนอผลงาน ครูคัดเลือกผลงานนักเรียนจากกลุ่มที่มีคะแนนสูงสุดมาแสดงอีกครั้ง 4.2 แสดงความคิดเห็น นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายในสาระการเรียนรู้จากกรนำเสนอ 4.3 ทำแบบฝึกหัด นักเรียนทำแบบฝึกหัดขณะเรียนด้วยตนเอง ครูเดินตรวจให้คำแนะนำ เป็นที่ปรึกษาให้คำชี้แนะเมื่อนักเรียนมีข้อสงสัย
5. ขั้นการฝึกปฏิบัติอย่างอิสระ นักเรียนและครูร่วมกันทบทวนฝึกปฏิบัติ สรุปสาระการเรียนรู้ และประเมินผล	5.1 ทบทวนฝึกปฏิบัติ นักเรียนลงมือฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง ครูสังเกต ให้คำแนะนำ และส่งเสริมพร้อมคำชมเชย 5.2 สรุป นักเรียนสรุปสาระการเรียนรู้ที่ศึกษาลงในสมุดบันทึก 5.3 ประเมินผล ผู้เรียนประเมินตนเองและเพื่อน

ภาพที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิด/หลักการของรูปแบบ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ และผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนจากการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างเอง มีความตรงเชิงเนื้อหาในค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เฉลี่ยในแผนที่ 1- 4 เท่ากับ 1.00
2. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์รายวิชาหน้าที่พลเมืองที่ผู้วิจัยสร้างเอง มีค่าความยากอยู่ระหว่าง 0.37 - 0.83 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.03 - 0.40 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85
3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างเอง

การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

1. รูปแบบการดำเนินการ เป็นแบบกลุ่มทดลองวัดก่อน-หลัง (One-Group Pretest-Posttest Design) (Gall, Borg, & Gall, 1996: 486; McMillan, & Schumacher, 2006: 264) เพราะเพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นหรือไม่หลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ
2. นำแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ปรับปรุงแก้ไขเพื่อนำไปใช้กับกลุ่มทดลอง
3. กลุ่มทดลองเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 โรงเรียนเซนต์โยเซฟเกาะสมุย อำเภอกะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 31 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เรียนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางตรงร่วมกับเทคนิค STAD
4. นักเรียนกลุ่มทดลองได้เรียนในเวลาของรายวิชาหน้าที่พลเมือง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 ระหว่างเดือนมิถุนายน-สิงหาคม พ.ศ. 2568 เวลาที่ใช้ในการทดลอง 12 สัปดาห์ จำนวน 12 คาบ
5. ทดสอบก่อนการเรียนด้วยแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์รายวิชาหน้าที่พลเมืองกับกลุ่มทดลอง เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ
6. ดำเนินการสอนวิชาหน้าที่พลเมืองโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางตรงร่วมกับเทคนิค STAD ที่ผู้วิจัยบูรณาการขึ้นกับผู้เรียนกลุ่มทดลอง
7. ทดสอบหลังการเรียนด้วยแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์รายวิชาหน้าที่พลเมือง และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบกับนักเรียนกลุ่มทดลอง เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการวิเคราะห์ทางสถิติ
8. นำผลที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนจากการสอบวัดผลสัมฤทธิ์รายวิชาหน้าที่พลเมืองกับกลุ่มทดลองก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลอง (ไพศาล วรคำ, 2565: 324-325)
2. ทดสอบความแตกต่างวัดผลสัมฤทธิ์รายวิชาหน้าที่พลเมืองกับกลุ่มทดลอง ก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลองโดยทดสอบความแตกต่างที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 โดยใช้สถิติ *t-test* (Paired Samples *t-test*) (ไพศาล วรคำ, 2565: 350)
3. หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนจากการสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนในการเรียนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางตรงร่วมกับเทคนิค STAD หลังเรียนของกลุ่มทดลอง (ไพศาล วรคำ, 2565: 324-325)

ผลการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาหน้าที่พลเมืองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางตรงร่วมกับเทคนิค STAD

ผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาหน้าที่พลเมืองของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเซนต์โยเซฟเกาะสมุย โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางตรงร่วมกับเทคนิค STAD โดยการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาหน้าที่พลเมืองของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเซนต์โยเซฟเกาะสมุย โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางตรงร่วมกับเทคนิค STAD ก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้เรียนกลุ่มทดลอง จำนวน 31 คน ผลปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติ t ทดสอบความแตกต่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาหน้าที่พลเมือง ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเซนต์โยเซฟเกาะสมุย โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางตรงร่วมกับเทคนิค STAD ก่อนและหลังการเรียนของผู้เรียนกลุ่มทดลอง จำนวน 31 คน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ก่อน				หลัง				df	t
	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.		
คะแนนรายวิชาหน้าที่พลเมือง	31	30	24.32	3.21	31	30	27.29	2.65	30	9.09*

*มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

จากตารางที่ 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาหน้าที่พลเมืองของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเซนต์โยเซฟเกาะสมุย โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางตรงร่วมกับเทคนิค STAD พบว่า ผู้เรียนในกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน 24.32 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.21 และคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียน 27.29 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.65 คะแนนเฉลี่ยผลการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ความพึงพอใจของนักเรียนในการเรียนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางตรงร่วมกับเทคนิค STAD

ความพึงพอใจของนักเรียนในการเรียนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางตรงร่วมกับเทคนิค STAD ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน หลังการเรียนของกลุ่มทดลองซึ่งเรียนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางตรงร่วมกับเทคนิค STAD ผลปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจของนักเรียนในการเรียนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางตรงร่วมกับเทคนิค STAD

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. กิจกรรมกระตุ้นความสนใจได้ดี	4.68	0.48	มากที่สุด
2. มีความเข้าใจวัตถุประสงค์ของบทเรียนอย่างชัดเจน	4.77	0.50	มากที่สุด
3. มีความตื่นตัวที่จะเรียนรู้ตั้งแต่เริ่มกิจกรรม	4.61	0.50	มากที่สุด
4. ได้รับการจัดกลุ่มอย่างเหมาะสมและยุติธรรม	4.32	0.48	มาก

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
5. สมาชิกในกลุ่มให้ความร่วมมือในการทำงานร่วมกัน	4.71	0.46	มากที่สุด
6. ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่มอย่างสร้างสรรค์	4.52	0.57	มากที่สุด
7. ภาระงานมีความน่าสนใจและท้าทายความสามารถ	4.65	0.49	มากที่สุด
8. การทำภาระงานช่วยให้เข้าใจเนื้อหาหน้าที่พลเมืองมากขึ้น	4.65	0.55	มากที่สุด
9. ได้ฝึกปฏิบัติจริงผ่านภาระงานอย่างเหมาะสม	4.61	0.50	มากที่สุด
10. ได้สะท้อนความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่เรียนรู้	4.81	0.40	มากที่สุด
11. ได้รับข้อเสนอแนะจากครูเพื่อพัฒนาตนเองอย่างชัดเจน	4.65	0.49	มากที่สุด
12. การประเมินผลมีเกณฑ์ชัดเจนและเป็นธรรม	4.39	0.50	มาก
13. รู้สึกภูมิใจในผลงานที่ได้จากการเรียนในบทเรียนนี้	4.71	0.53	มากที่สุด
14. รู้สึกสนุกและอยากเรียนวิชาหน้าที่พลเมืองในครั้งต่อไป	4.58	0.56	มากที่สุด
15. มีการนำความรู้ไปใช้ในกิจกรรมหรือชีวิตจริงได้	4.68	0.48	มากที่สุด
รวม	4.62	0.13	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 ในภาพรวม พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนในการเรียนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางตรงร่วมกับเทคนิค STAD มีค่าเฉลี่ย 4.62 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.13 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนในการเรียนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางตรงร่วมกับเทคนิค STAD อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ 1) ได้สะท้อนความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่เรียนรู้ ค่าเฉลี่ย 4.81 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.40 และ 2) มีความเข้าใจวัตถุประสงค์ของบทเรียนอย่างชัดเจน ค่าเฉลี่ย 4.77 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.50 ส่วนในข้ออื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดและมาก

ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาหน้าที่พลเมืองของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเซนต์โยเซฟ เกาสุมย โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางตรงร่วมกับเทคนิค STAD พบว่า ผู้เรียนในกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน 24.32 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.21 และคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน 27.29 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.65 คะแนนเฉลี่ยผลการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ความพึงพอใจของนักเรียนในการเรียนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางตรงร่วมกับเทคนิค STAD พบว่า โดยภาพรวมความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ มีค่าเฉลี่ย 4.62 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.18 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนในการเรียนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางตรงร่วมกับเทคนิค STAD อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ได้สะท้อนความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่เรียนรู้ ค่าเฉลี่ย 4.81 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.40 และมีความเข้าใจวัตถุประสงค์ของบทเรียนอย่างชัดเจน ค่าเฉลี่ย 4.77 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.50 ส่วนในข้ออื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดและมาก

อภิปรายผล

จากการวิจัยอภิปรายผลที่เกิดขึ้น ดังนี้

1. ผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาหน้าที่พลเมืองของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเซนต์โยเซฟเกาะสมุย โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางตรงร่วมกับเทคนิค STAD พบว่า ผู้เรียนในกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ที่กำหนดขึ้นมา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบมีแนวคิดที่ผสมผสานการสอนเนื้อหาอย่างเป็นระบบโดยครูเข้ากับการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเป็นกลุ่มเล็กที่มีความสามารถต่างกัน ช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พัฒนาทักษะสังคม และสร้างความรับผิดชอบร่วมกันผ่านขั้นตอน นำเสนอข้อมูล ทำงานร่วมกันในกลุ่มย่อย ทดสอบย่อย ปรับปรุงคะแนนพัฒนาการ และยกย่องผลงานกลุ่ม สอดคล้องกับแนวคิดของ Slavin (1995: 5-7) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือว่าเป็นการที่นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเพื่อเป้าหมายเดียวกัน โดยสมาชิกทุกคนมีความรับผิดชอบทั้งต่อการเรียนรู้ของตนเองและเพื่อนร่วมทีม ความสำเร็จของทีมจะเกิดขึ้นได้เมื่อทุกคนเรียนรู้วัตถุประสงค์ที่สอนร่วมกัน โดยเน้นแรงจูงใจและการช่วยเหลือซึ่งพาท้ายกัน และทฤษฎีของวิกอตสกี (Schunk, 2012: 274-275) กล่าวว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นผ่านปฏิสัมพันธ์ทางสังคม เด็กเรียนรู้แนวคิดต่าง ๆ มากมายระหว่างการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่น การจัดโครงสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมปฏิสัมพันธ์เหล่านี้จะช่วยอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ การควบคุมตนเองรวมถึงการประสานงานของกระบวนการทางจิต เช่น ความจำ การวางแผน การสังเคราะห์ และการประเมิน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยที่มีการบูรณาการรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบต่าง ๆ ร่วมกับเทคนิค STAD มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนสามารถส่งเสริมให้นักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้เช่นเดียวกัน (พยอม เชิดชู, 2562: 152-153; กิตติพงษ์ แสนรัก, 2565: 81; วรกานต์ อาจหาญ, 2566: 71-72)

2. ความพึงพอใจของนักเรียนในการเรียนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางตรงร่วมกับเทคนิค STAD พบว่า โดยภาพรวมความพึงพอใจของนักเรียนในการเรียนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางตรงร่วมกับเทคนิค STAD มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ที่กำหนดขึ้นมา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดการเรียนรู้เน้นการสอนเนื้อหาอย่างเป็นระบบโดยครู ควบคู่กับการแบ่งกลุ่มผู้เรียนละความสามารถ (เก่ง-กลาง-อ่อน) เพื่อช่วยเหลือกันเรียนรู้ (Cooperative Learning) มีหลักการสำคัญคือ การให้รางวัลทีม ความรับผิดชอบส่วนบุคคล และโอกาสประสบความสำเร็จที่เท่าเทียมกัน สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของ Maslow (1970: 64-66) ที่กล่าวไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ช่วยสร้างบรรยากาศที่มั่นคง ปลอดภัย ได้รับการยอมรับ และเสริมสร้างคุณค่า ทำให้ผู้เรียนพร้อมที่จะพัฒนาศักยภาพสูงสุดและเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายแท้จริง และทฤษฎีการเรียนรู้ของ Mezirow (Beats, 2016: 70) เสนอว่าการเรียนรู้เชิงเปลี่ยนแปลงจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่กว้างขวางกว่าในตัวบุคคล และก่อให้เกิดผลกระทบหรือการเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ที่สำคัญกว่าการเรียนรู้ประเภทอื่น ๆ โดยให้เหตุผลว่าการผสมผสานระหว่างการไตร่ตรองและการสนทนาจะกระตุ้นให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงมุมมองต่อชีวิตให้ครอบคลุมมากขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่ความพึงพอใจซึ่งกันและกันและความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นที่มากขึ้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยที่ใช้การจัดการเรียนรู้แบบอื่น ๆ ร่วมกับเทคนิค STAD ซึ่งพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ตามที่บูรณาการในระดับมากที่สุดและในระดับมากเช่นเดียวกัน (ภคินันท์ งามอาจ, 2564: 149; อุษา มูลแก้ว, 2564: 57; ญัฐวรรณ ลาสิทธิ์, 2565: 129)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

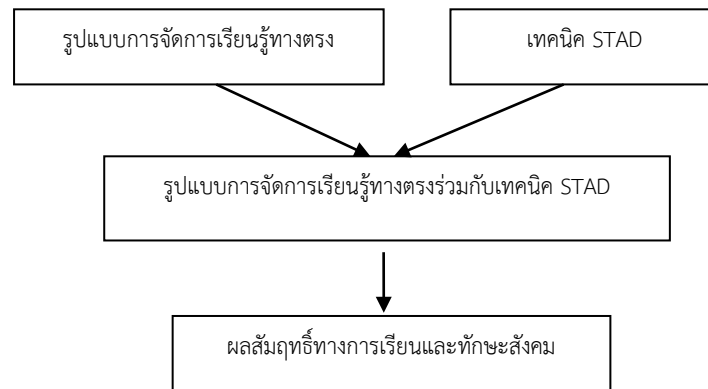
1. ปรับเนื้อหาให้สอดคล้องกับวัยครูควรเลือกใช้เนื้อหาในรายวิชาหน้าที่พลเมืองที่เป็นเรื่องใกล้ตัวเด็ก เช่น การเป็นพลเมืองดี การปฏิบัติตามกฎระเบียบในโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนเข้าใจง่ายและสามารถเชื่อมโยงกับการใช้ชีวิตประจำวันได้ทันที
2. ควรนำเทคนิค STAD ไปประยุกต์ร่วมกับสื่ออื่น เช่น เกมการศึกษา หรือใบงานแบบผังกราฟิก เพื่อลดความน่าเบื่อ และกระตุ้นความสนใจของนักเรียน ให้มีส่วนร่วมตลอดชั่วโมงเรียน
3. บทบาทครู ในช่วงการสอนทางตรงครูต้องอธิบายเนื้อหาให้ชัดเจน จากนั้นในขั้นตอน STAD ครูควรทำหน้าที่เป็นผู้แนะนำ กระตุ้นให้ทุกคนมีส่วนร่วม และเสริมสร้างแรงจูงใจ โดยเฉพาะนักเรียนกลุ่มอ่อนเพื่อให้มีความพยายามมากขึ้น
4. การวัดและประเมินผล ควรเน้นคะแนนพัฒนาการมากกว่าคะแนนดิบ โดยการนำคะแนนทดสอบมาหาค่าเฉลี่ยเพื่อให้ทุกคนรู้สึกว่าตนเองมีส่วนช่วยให้กลุ่มประสบความสำเร็จ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการขยายขอบเขตเนื้อหาและกลุ่มเป้าหมาย ศึกษาในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ หรือระดับชั้นอื่น ๆ เพื่อตรวจสอบความน่าเชื่อถือและยืนยันความคงทนของผลการวิจัย ว่ารูปแบบการสอนนั้น ๆ มีประสิทธิภาพครอบคลุมและใช้ได้ผลดีจริงในบริบทที่กว้างขึ้น ลดข้อจำกัดด้านความแตกต่างของตัวผู้เรียน เช่น วุฒิภาวะ หรือธรรมชาติของวิชา
2. มีการบูรณาการรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบต่าง ๆ ร่วมกับเทคนิคอื่น ๆ เช่น ผังกราฟิก การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) หรือการแสดงบทบาทสมมติ เพื่อดูความคงทนในการเรียนรู้ เพิ่มความน่าสนใจและสร้างสภาพแวดล้อมที่กระตุ้นการเรียนรู้แบบเชิงรุก การผสมผสานเทคนิคต่าง ๆ จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์อย่างลึกซึ้ง ซึ่งส่งผลให้เกิดการจัดระบบความรู้ และเกิด "ความคงทนในการเรียนรู้" จัดจำเนื้อหาได้ยาวนานขึ้นและนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัยเป็นการบูรณาการรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางตรงร่วมกับเทคนิค STAD ที่เปลี่ยนบทบาทครูจากการบรรยายฝ่ายเดียวมาเป็นการใช้การสอนทางตรง (Direct Instruction) เพื่อวางรากฐานมโนทัศน์ จากนั้นใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ STAD (Student Teams-Achievement Divisions) ในการให้ผู้เรียนที่มีความสามารถต่างกันช่วยกันศึกษาและพัฒนาคะแนนกลุ่ม เป็นการบูรณาการที่เพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะสังคม

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัยเป็นการบูรณาการรูปแบบ
การจัดการเรียนรู้ทางตรงร่วมกับเทคนิค STAD

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กิตติพงษ์ แสนรัก. (2565). ผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับห้องเรียนกลับด้านที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการรู้เรื่องภูมิศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จริยาภรณ์ จงญาติ. (2561). ผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือรูปแบบ STAD ร่วมกับการคิดวิเคราะห์ เรื่อง การแบ่งเซลล์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. ปรินญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการสอนวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต.
- จันทราภรณ์ คำแก้ว (2564) การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT เรื่องพลเมืองดีในวิถีประชาธิปไตย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสังคมศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ณัฐวรรณ ลาสีทธิ. (2565). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ STAD ร่วมกับผังกราฟิก เรื่อง การถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ทศนา แคมมณี. (2567). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 23). กรุงเทพมหานคร: ด้านสุทธาการพิมพ์.
- พยอม เชิดชู. (2562). การพัฒนาคู่มือการเรียนรู้สาระหน้าที่พลเมืองวัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคมโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับการคิดแบบโยนโสมนสิการ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความร่วมมือ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- เพทยา บำรุงศิลป์, สมร ทวีบุญ และ เจริญวิทย์ สมพงษ์ธรรม (2566) การพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง หน้าที่พลเมืองสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วารสารพุทธศาสตร์ มจร อุบลราชธานี, 5(3), 218-224.
- ไพศาล วรคำ. (2565). การวิจัยทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 13). มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์.

- ภคินทร์ งามอาจ. (2564). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD เรื่อง พลเมืองดี ตามวิถีประชาธิปไตยของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี, 9(1), 149-158.
- รัตติกาล เพียรเสมอ และ ทักษิณ เหล่าสุวรรณ (2567) การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ สาระหน้าที่พลเมือง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วารสารสังคมศาสตร์ปัญญาพัฒนา, 6(2), 459-468.
- โรงเรียนเซนต์โยเซฟเกาะสมุย (2568). สรุปผลสัมฤทธิ์สถานศึกษาปีการศึกษา 2567. สุราษฎร์ธานี: ฝ่ายวิชาการ.
- วรกานต์ อาหาญ. (2566). ผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับแอปพลิเคชัน ต่อทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- สุรางค์ ไคว้ตระกูล. (2565). จิตวิทยาการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 14). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2552). 19 วิธีการจัดการเรียนรู้: เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579. กรุงเทพฯ: คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อรรถพล ปลัดพรหม. (2562). การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD โดยเน้นการใช้ตัวแทนเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์เรื่อง ความสัมพันธ์และฟังก์ชัน ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาคณิตศาสตร์ศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อุษา มูลแก้ว. (2564). การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับการใช้แผนผังความคิด (Mind Mapping) เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนย่อความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต, สาขาวิชาภาษาไทย, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- Beats, B. (2016). *Learning Theories Simplified*. London: SAGE Publications Ltd.
- Gall, M. D., Borg, W.R., & Gall, J. P. (1996). *Educational Research: An Introduction*. (6th ed). New York: Longman Publishers USA.
- Maslow, A. H. (1970). *MOTIVATION AND PERSONALITY*. New York: Harper & Row, Publishers, Inc.
- McMillan, J. H., & Schumacher, S. (2006). *Research in Education: Evidence-Based Inquiry*. (6th ed). Boston: Pearson Education, Inc.
- Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1976). On the Use of Content Specialists in the Assessment of Criterion-Referenced Test Item Validity. Paper presented at the Annual Meeting of the American Educational Research Association (60th, San Francisco, California, April 19-23, 1976), 1-35. <http://www.eric.ed.gov/PDFS/ED121845.pdf>
- Schunk, D. H. (2012). *Learning theories: an educational perspective*. (6th ed). Boston, MA: Pearson Education, Inc.
- Slavin, R. E. (1995). *Cooperative learning: Theory, research, and practice* (2nd ed.). Allyn & Bacon.